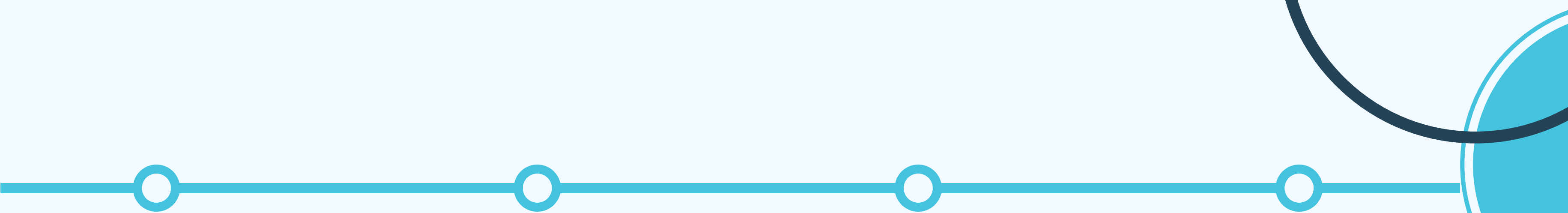

Tema 3. Introducere în dreptul proprietății intelectuale. Sistemul, particularitățile și principiile dreptului proprietății intelectuale

-
- 1. Evoluția istorică și juridică a dreptului proprietății intelectuale.
Activitatea intelectuală, creațiile intelectuale și specificul lor**
 - 2. Noțiunea și esența, sistemul dreptului proprietății intelectuale**
 - 3. Principiile, izvoarele dreptului proprietății intelectuale**
 - 4. Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală**
 - 5. Particularitățile reglementării juridice a proprietății intelectuale la nivel național și internațional**

Reglementarea juridică a dreptului de proprietate intelectuală prin norme juridice specifice apare cu secole întârziere, după recunoașterea drepturilor de proprietate asupra pământului, a diverselor bunuri sau obiecte.

În antichitate dreptul proprietății intelectuale se reducea la dreptul autorului asupra manuscrisului operei, astfel, în digestele (opera) cercetătorii au găsit referiri la furtul de manuscrise, considerate altfel decât alte bunuri, care făceau obiectul unor acte de sustragere.

Se consideră în general că există o corelație între reglementarea juridică a drepturilor de proprietate intelectuală și evoluția tehnologică, aceasta din urmă ducând la evoluția în drept. Este posibil ca primul semn al apariției unor astfel de norme juridice să fie legat de inventarea tiparului mobil.

Inventat în extremul Orient antic (China, Japonia, Coreea), tiparul a fost „reinventat” în Europa, când în 1455 Johannes Gutenberg publică pentru prima dată o carte tipărită – „Biblia”.

Lejeritatea multiplicării a făcut necesară impunerea unei protecții împotriva copierii neautorizate, pornind inițial de la un monopol și control statal, care a dus treptat la o liberalizare în paralel cu o reglementare tot mai atentă prin norme juridice.

Patentul sau brevetul de invenție are, foarte probabil, la origine, monopolul regal al diveselor capete încoronate asupra anumitor produse sau afaceri (servicii), în perioada medievală, în întreaga Europă.

Oricum, primul patent cunoscut îi aparține arhitectului Filippo Brunelleschi, căruia Florența îi acordă în anul 1421 un patent pentru un anumit model de corabie. Acest tip de corabie celebrul arhitect l-a folosit pentru transportul marmurei și a pietrei pe râul Arno, Cam în aceeași perioadă, Veneția începe să acorde patente pentru 10 ani, stabilindu-se ca regulă obligația inventatorului de a arăta cum funcționează și cum este realizabilă invenția pentru a putea fi copiată după expirarea termenului menționat.

În Franța, sub domnia lui Ludovic al XI-lea, tipăriturile erau libere, regele Francisc I a interzis și tipografilor să publice sau să vândă ceva fără autorizarea prealabilă a Universității și a Facultății de Teologie. Autorizarea prealabilă este extinsă la toate cărțile noi și la cele imprimate în străinătate, prin ordonanțele din 1537, care stabilesc și sancțiunile nerespectării acestei dispoziții, iar în anul 1694 sunt create funcții de „cenzori regali”.

Noțiunea dreptului proprietății intelectuale are o evoluție istorică îndelungată, care deși este folosită cu această denumire, încă nu și-a găsit definiția precisă. Denumirea de drept al proprietății intelectuale a născut controverse în literatura juridică de specialitate, unele opinii punând sub semnul întrebării corectitudinea noțiunii menționate, deoarece drepturile asupra produselor spiritului uman nu pot fi asimilate pe deplin cu drepturile de proprietate asupra altor categorii de bunuri.

Denumirea de drepturi de proprietate intelectuală s-a conturat în perioada secolelor XV și XVIII, când drepturile asupra produselor spiritului au fost asimilate drepturilor de proprietate

Așa a apărut un nou termen – „**drepturi intelectuale**”, propus în 1879 de către juristul belgian E. Picard. Savantul propunea divizarea drepturilor intelectuale în două categorii: **personale** (direct legat de personalitatea autorului, având o natură nepatrimonială, precum dreptul autorului unei opere literare de a proteja integritatea, care poate fi garantată de lege ca autorul să se opună denaturării, reducerii, modificării textului creat) și **patrimoniale** (cum ar fi dreptul deținătorului de brevet de a importa produs pe teritoriul Republicii Moldova).

La fel ca dreptul de proprietate, dreptul exclusiv asupra unei opere literare sau asupra unei invenții este un drept **absolut**, caracterizat prin obligația terților de a se abține de la a interveni asupra rezultatului activității intelectuale a subiectului îndreptățit. Se vede că conceptul de proprietate intelectuală derivă logic din **teoria drepturilor naturale**, conform căreia dreptul creatorului este inseparabil de personalitate și există independent de recunoaștere sau nerecunoaștere a acestuia de către stat.

Proprietatea intelectuală este un ansamblu de drepturi patrimoniale și personale nepatrimoniale care apar în legătură cu activitățile intelectuale protejate de lege și de mijloacele de individualizare a persoanelor juridice, mărfurilor și serviciilor. O astfel de formulare duce la aplicarea termenului „proprietate intelectuală” atât pentru **obiecte** cât și pentru **drepturi** („**proprietatea intelectuală**” se referă la două lucruri diferite - drepturile asupra obiectelor de proprietate intelectuală și obiectele în sine, ca bunuri). În acest context, apare o contradicție în definirea conceptelor interconectate de „**proprietate intelectuală**” (aplicat obiectele activităților creative - **ca bunuri**) și „**dreptul de proprietate intelectuală**” (aplicarea dreptului asupra obiectelor **activității creative**).

Trebuie specificate că procesele activității intelectuale, în sine, se află în afara reglementării legale. Însă rezultatul activității, care includ elemente de creație, devin obiecte ale activității juridice (rezultatele reglementărilor creative în domeniul tehnic includ noi concepte, soluții tehnice, forme de produse, iar în domeniul literaturii și artei – noi imagini, și așa mai departe). Caracteristica comună a tuturor acestor obiecte este natura lor ideală, adică sunt imateriale, dar pot fi materializate în obiecte fizice, care au o anumită valoare economică. De aceea, susținătorii utilizării termenului „proprietate intelectuală” subliniază că este vorba despre o proprietate de un tip special, care necesită reglementare specifice datorită caracterului ei imaterial.

Dreptul de proprietate intelectuală reprezintă ansamblul normelor prin care se protejează creația intelectuală.

Natura raportului juridic din domeniul dreptului de proprietate intelectuale a suscitat controverse în literatura de specialitate:

- ***raportul juridic este de natură patrimonială și are ca obiect creația intelectuală;***
- ***dreptul de proprietate intelectuală este un drept sui generis (exclusiv, propriu), cu o natură proprie;***

Putem evidenția mai multe accepțiuni a termenului de proprietate intelectuală

Dreptul de proprietate intelectuală, definit în literatura de specialitate anglo-saxonă ca „**Intellectual Property**” se poate afirma ca fiind un drept de proprietate asupra ideilor. Desigur, modalitățile de definire a acestei ramuri de drept fiind totuși mult mai complexe, spre deosebire de Codul lui Napoleon (Codul civil, 1864), proprietatea este limitată în timp.

Doctrina internațională din acest domeniu face referire la proprietatea intelectuală ca la „**produsele creativității și minții umane protejate prin lege**”

Alți autori dezvoltă și apreciază că avem de-a face cu „**un drept intangibil, legal recunoscut, de proprietate asupra produselor intelectului anumitor persoane**”.

Alte definiții, se referă la acest drept ca fiind un **drept asupra produselor intelectului uman, care au valoare comercială și primesc protecție legală**.

O definiție cât mai completă este „**ramura de drept cuprinzând ansamblul normelor juridice care reglementează raporturile juridice privind protecția creației intelectuale în domeniul industrial, științific, literar și artistic, precum și semnele distinctive ale activității de comerț**”.

Dreptul de proprietate este acel drept subiectiv care permite proprietarului să *posede*, să *folosească* și să *dispună* de acele bunuri (lucruri), în putere proprie și în interesul său propriu conform legislației existente.

Deci, attributele (elementele) dreptului de proprietate sunt :

- posesia** (posedarea, stăpânirea efectivă a bunurilor)
- folosința** (dreptul de a utiliza economic bunul, precum și culegerea fructelor lui)
- dispoziția** (posibilitatea de a determina soarta bunului: consumarea, distrugerea, vânzarea, schimbul, donația).

Proprietatea intelectuală este o proprietate privată, aparținând persoane fizice sau juridice, pe baza dreptului de posesie, utilizare și dispoziție.

Trebuie avut în vedere faptul că regimul juridic al proprietății, folosit în mod tradițional în legătură cu obiectele fizice și care include competențele de **posesie, folosință și dispoziția** acestor obiecte, nu poate fi aplicat necondiționat rezultatelor intangibile ale activității cognitive (viziunile asupra rezultatelor activitatea intelectuală ca obiecte ale drepturilor de proprietate se numesc **teorii proprietare** - din lat. *proprietas* - proprietate). În secolul al XIX-lea s-au format principalele abordări de înțelegere a proprietății intelectuale. Prima, așa-numita abordare de proprietate (din latinescul *Proprietas* - „proprietate”), identifică dreptul creatorului la rezultatul obținut cu dreptul de proprietate al persoanei care a creat obiectul material.

Esența conceptului proprietar al drepturilor asupra rezultatelor activității creative este aceea că, prin crearea oricărui obiect creativ, autorul acestuia (titularul de brevet) devine proprietar și dobândește drepturi și obligații similare cu proprietarul obiectelor materiale, adică obiectelor de proprietate intelectuală li se acordă același regim juridic ca și lucrurilor.

Este acceptabil numai pentru purtătorii materiale ai rezultatelor creativității. Așadar, în ceea ce privește produsele de creativitate intelectuală, se aplică un regim de drepturi exclusive, ceea ce înseamnă că numai creatorii acestor produse, cu excepția cazurilor specificate expres în lege, au dreptul de a folosi și dispune de ele. În plus, este important de menționat că proprietarul are un drept perpetuu și absolut asupra unui obiect material, în timp ce **drepturile exclusive asupra obiectelor de activitate intelectuală pot fi **limitate în timp** în cazurile prevăzute de lege. În sfârșit, trebuie subliniat că drepturile exclusive asupra rezultatelor activității intelectuale sunt **limitate în spațiu** și că dreptul la un rezultat creativ este indisolubil **legat de personalitatea creatorului său**.**

Înțelegerea actuală a **naturii exclusive a dreptului de autor** este că drepturile de autor aparținând creatorului unei opere împiedică alte persoane să folosească lucrarea, cu alte cuvinte, oferă titularilor lor dreptul de a efectua diverse acțiuni (a face modificări operei, a utiliza , primirea de remunerație etc.). d.) cu interdicție simultană pentru toate celelalte persoane de a efectua acțiunile specificate.

În plus, exclusivitatea drepturilor în cauză constă în faptul că drepturile asupra rezultatelor activității intelectuale sunt asociate nu cu o persoană fizică sau juridică în general, ci cu **o anumită entitate** - autorul sau succesorul acestuia, care este titular exclusiv al acestor drepturi.

Potrivit prevederilor art. 476 alin.(1) Cod civil, se consideră obiect de proprietate intelectuală **orice rezultat al activității intelectuale, confirmat și protejat prin drepturile corespunzătoare privind utilizarea acestuia.**

Alin.(2) al aceluiași articol prevede că obiectele de proprietate intelectuală se divizează în două categorii:

- a) **obiecte de proprietate industrială** (invenții, soiuri de plante, topografii de circuite integrate, mărci, desene și modele industriale, indicații geografice, denumiri de origine și specialități tradiționale garantate);
- b) **obiecte ale dreptului de autor** (opere literare, artistice și științifice etc.) și ale drepturilor conexe (interpretări, fonograme, videograme și emisiuni ale organizațiilor de difuziune etc.).

Totodată alin. (3) al art.476 Cod civil admite, că obiect al dreptului de proprietate intelectuală pot fi și alte bunuri ce dispun de un sistem de reglementare separat, cum ar fi:

- a) secretul comercial (know-how);
- b) numele comercial.

Așadar, drepturile intelectuale au ajuns să fie înțelese ca un ansamblu special, de drepturi subiective care decurg în legătură cu **rezultatele activității intelectuale** protejate de lege și cu **mijloacele de individualizare** a persoanelor juridice, întreprinderilor, bunurilor și serviciilor echivalate cu acestea în regimul juridic

- **Rezultatele**, obiectele dreptului de autor – operele de literatură, știință și artă în sine sunt unice. Este de neconceput ca textul unei cărți populare despre Harry Potter să fie creat independent de doi autori la capetele diferite ale planetei. Dreptul de autor protejează **forma** (text, desen, notație muzicală), dar **nu și ideea operei**, ceea ce înseamnă că pentru apariția drepturilor intelectuale asupra unor astfel de obiecte intangibile, nu are sens să se supună vreunei proceduri de înregistrare sau de examinare pentru a stabili noutatea lor. Principalul lucru este că lucrarea este „**separată**” de autor prin obiectivare (astfel încât cartea să fie scrisă, melodia să fie scrisă în note, fotografia să rămână în memoria unei camere digitale etc.).
- Conținutul prezintă o importanță specială (aceasta include obiectele dreptului brevetelor și mijloacele de individualizare, care, împreună cu alte obiecte și drepturi, sunt denumite de obicei termenul general „proprietate industrială”). Scopul mijloacelor de individualizare este de a identifica o entitate juridică (numele companiei), o întreprindere (denumire comercială), un produs (marcă, denumire de origine) sau serviciu (marca de serviciu).

De asemenea, trebuie de acordat o atenție deosebită următoarei caracteristici a proprietății intelectuale.

Adesea, rezultatele activității intelectuale și mijloacele de individualizare sunt „combinate” cu obiectul material în care sunt exprimate. De exemplu, un ciocan pneumatic poate fi produs în conformitate cu un brevet pentru o invenție sau un model de utilitate. În acest caz, unealta pneumatică ca obiect al lumii materiale va deveni un „purător” al invenției sau al modelului de utilitate implementat în ea, adică obiecte ideale, care reprezintă, în cea mai generală formă, o modalitate de a rezolva o problemă tehnică printr-un ansamblu de mijloace materiale. Dacă brevetul este valabil, atunci nimeni nu are dreptul, fără acordul titularului brevetului, să fabrice, să pună în circulație civilă sau chiar să depoziteze ciocanul în care se folosește invenția sau modelul de utilitate. Astfel, un produs realizat în conformitate cu formula unei invenții sau model de utilitate va fi simultan obiect al drepturilor de proprietate (de exemplu, deținut de o companie de construcții) și un purător al rezultatului activității intelectuale, care este supus exclusivității drepturilor titularului de brevet. Drepturile exclusive în acest caz, ca regulă generală, nu depind de dreptul de proprietate și alte drepturi de proprietate asupra suportului material în care este exprimat rezultatul corespondent al activității intelectuale sau mijloacele de individualizare.

Scopul acordării protecției juridice

Aspectul economic, care se manifestă în încurajarea elaborării unor produse și tehnologii noi, cu o capacitate sporită de producere sau economisirea substanțială a resurselor, inclusiv cu obținerea sporurilor la calitatea produsului, îmbunătățirea aspectului exterior. Aceste caracteristici fac ca produsul să fie competitiv atât pe piața internă, cât și cea externă, bucurându-se de succes în rândurile consumatorilor prin satisfacerea mai amplă a necesităților acestora

Aspectul proprietarist constă în faptul că doar acordarea protecției juridice produselor intelectuale poate confirma drepturile patrimoniale (exclusive) firești ale titularilor (autorilor, investitorilor) asupra creațiilor elaborate sau finanțate de acestea

Aspectul comercial se manifestă în oportunitatea includerii în condițiile economiei de piață a rezultatelor activității intelectuale în circuitul comercial prin transformarea lor în mărfuri. Însă doar acordarea protecției juridice le poate acorda unor obiecte imateriale forma specifică de marfă cu comercializarea lor ulterioară

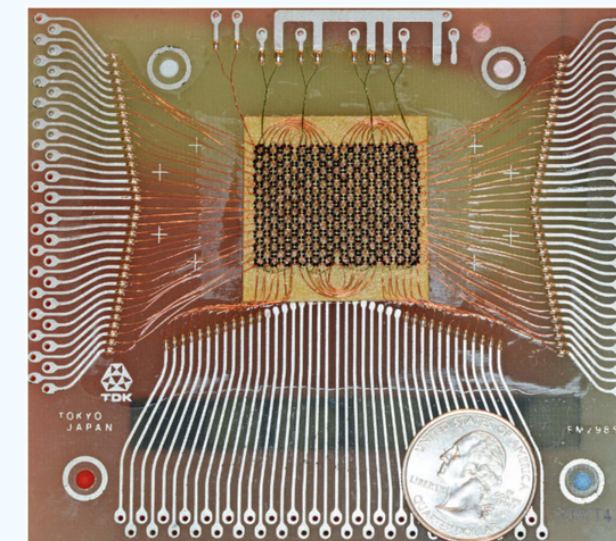
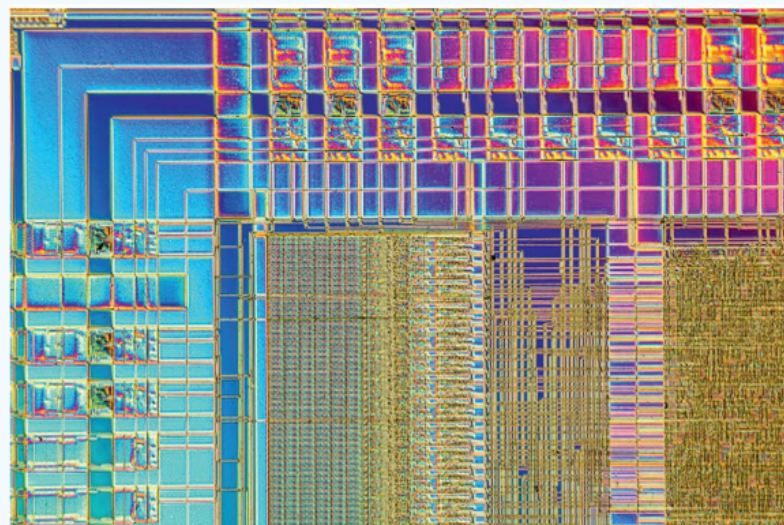
În Republica Moldova protecția juridică se acordă, pentru obiectele de proprietate industrială, în baza înregistrării acestora la AGEPI, iar pentru obiectele dreptului de autor și drepturilor conexe odată cu crearea acestora (emiterea acestora în public). Principiile expuse fac excepții în privința unor obiecte care se bucură de protecție în baza convențiilor și aranjamentelor internaționale, a căror parte este Republica Moldova.

Proprietatea intelectuală trebuie să se distingă de așa-numita **proprietate industrială**, care, fiind parte integrantă a primei, se caracterizează prin faptul că obiectele sale sunt utilizate în activități de producție (invenții, desene industriale etc.).

Conceptul de „**proprietate industrială**” a fost introdus pentru prima dată în textul art. 1 din Convenția de la Paris pentru protecția proprietății industriale la Conferința de la Haga din 1925. Dreptul exclusiv de proprietate industrială se bazează pe un document special de protecție eliberat de autoritatea competentă (de obicei oficiul de brevete).

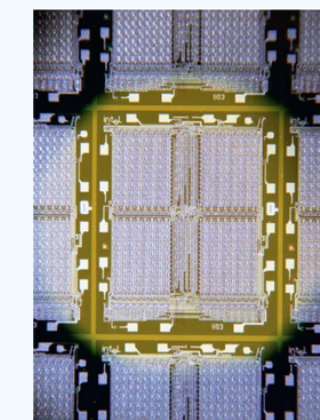
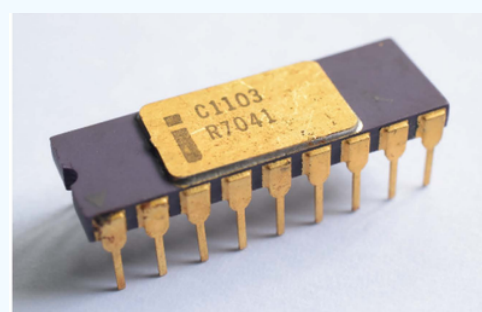
Necesitatea înregistrării speciale pentru obiectele de proprietate industrială se datorează faptului că, spre deosebire de operele protejate prin drept de autor, pentru care **forma de exprimare** este de importanță predominantă, pentru primele este mai important **conținutul**. Dacă *forma operei este unică și, de regulă, nu poate fi reprodusă de o altă persoană, atunci obiectele de proprietate industrială pot fi create independent unele de altele de mai multe persoane* (cea mai faimoasă este disputa despre cine a inventat radioul: Popov sau Marconi). În acest sens, este necesar să existe un sistem de înregistrare care să ateste primatul creatorului.

Documentele de protecție (*brevet, certificat*) sunt valabile pentru o anumită perioadă, după care obiectele de proprietate industrială devin domeniul public, adică poate fi utilizat fără acordul deținătorului drepturilor de autor și fără plata unei remunerații. Cu toate acestea, unele drepturi (de exemplu, dreptul de a desemna numele unui produs) nu au restricții de timp.

DYNAMIC sau DRAM, RANDOM a fost brevetat ACCESS Memory de IBM, angajat Robert Dennard în iunie 1968, sub titlul „Tranzistor cu efect de câmp Memorie.” Deși inventat de un IBM angajat, a fost comercializat pentru prima dată cu succes de Intel în 1970 în 1 1 03 DRAM-cip prima tehnologie RAM care aduce memorie electrică dinamică în curentul normal. A fost o remarcabilă descoperire în tehnologia memoriei, dar a fost, de asemenea, fundamental în remodelarea dreptului proprietății intelectuale și a modului în care reglementăm întregul ecosistem tehnic din lumea digitală, hiperconectată, în cloud în care trăim astăzi.

Dezvoltarea RAM, împreună cu îmbunătățirea tehnologiilor de comunicare în general, a însemnat acest lucru cu drepturi de autor, unde sunt în mod constant copiat în RAM de dragul ușurinței acces și utilizare. Invenția cipului Intel 1 1 03 a fost începutul tuturor acestor lucruri. A reprezentat o cifră binară - cunoscută și ca bit - ca a încărcare mare sau scăzută pe un condensator împerecheat cu un singur tranzistor. În comparație, sunt necesare sisteme RAM statice până la șase tranzistoare pe bit. Avantajul abordării DRAM a fost clar descrise în documentația de brevet: deoarece sunt necesare doar două componente, aria necesară pentru fiecare bit este extrem de mic. Astfel, sisteme de memorie foarte mari ar putea fi construit pe un singur cip.

Principiile dreptului de proprietate intelectuală pot fi clasificate în:

**tratamentul
național**

**independenței
brevetelor**

**depozit
național
reglemen
tar**

**dreptului de
prioritate**

**principii
fundamentale**

principiul egalității în fața legii (art. 16),
principiul exercitării drepturilor cu bună-
credință (art. 55), principiul legalității
(art. 1 și 7), principiul neretroactivității
legilor (art. 22) etc.

**independența
mărcilor**

**Principiul
libertății de
creație**

**Principiul
îmbinării
intereselor
autorului cu
cele ale
societății**

**Principiul
realității și
garantării
drepturilor**

**Principiul
inalienabilit
ății
drepturilor
morale**

**principii
speciale**

**Principiul egalității în
drepturi a operelor
obținute prin
activitatea de creații**

**Principiul
stimulării
morale și
materiale a
autorilor
obiectelor de
proprietate
intelectuală**

TRATAMENTUL NAȚIONAL

principiu în conformitate cu care „**cetățenii ale căror state sunt parte în cadrul Uniunii de la Paris și Uniunii de la Berna, în restul statelor membre la cele două tratate, se bucură de aceleași drepturi ca cetățenii acestora**”. Practic, conform acestui principiu cetățenii străini, din statele membre, sunt asimilați cu cetățenii naționali.

Convenția de la Berna prevede: „*în cazul operelor autorii cărora sunt protejați conform prezentei Convenții, pe teritoriul statelor Uniunii, altele decât țara de origine, autorii se vor bucura de drepturile pe care legile interne ale acestor țări le acordă sau le vor acorda în viitor cetățenilor lor, precum și de drepturile acordate expres de prezenta Convenție*”.

Convenția de la Paris, statuează: „*Cetățenii fiecărei țări a Uniunii se vor bucura în toate celelalte țări ale Uniunii, în ceea ce privește protecția proprietății industriale, de avantajele pe care legile respective le acordă în prezent sau le vor acorda în viitor naționalilor, aceasta fără a se prejudicia drepturile prevăzute în mod special de prezenta Convenție. În consecință, ei se vor bucura de aceeași protecție ca naționalii și de aceleași mijloace legale de apărare împotriva oricărei atingeri aduse drepturilor lor, sub rezerva îndeplinirii condițiilor și formalităților impuse naționalilor*”.

DREPTULUI DE PRIORITATE

consacrat în art. 4 al Uniunii de la Paris, prin care se stabilește o situație privilegiată pentru persoana ce a efectuat în una din țările Uniunii de la Paris, un prim depozit reglementar, de a depune cereri cu același obiect pentru obținerea protecției în celelalte țări membre.

Pentru a exista un drept de prioritate, primul depozit trebuie să aibă valoarea unui depozit național reglementar, care îndeplinește condițiile prevăzute de legislația națională a fiecărei țări membre sau a tratatelor bilaterale sau multilaterale încheiate între țările Uniunii (art. 4, lit. A, alin. 2).

DEPOZIT NAȚIONAL REGLEMENTAR

se înțelege orice depozit care este suficient pentru a stabili data la care a fost depusă cererea în țara respectivă, oricare ar fi soarta ulterioară a cererii (art. 4, lit. A, alin. 3). Primul depozit se poate constitui în țara de origine a resortisantului sau într-o altă țară a Uniunii. Cea de a doua cerere este necesar să aibă același obiect ca și prima. În ambele cereri se vor formula aceleași revendicări. Succesorii în drepturi ai primului depunător pot invoca dreptul de prioritate.

Termenele de prioritate, conform lit. C, alin. 1 al art. 4, au fost stabilite la *12 luni pentru brevetele de invenție și modelele de utilitate și la 6 luni pentru desenele sau modelele industriale și pentru mărcile de fabrică sau comerț*. Termenele încep să curgă de la data depozitului primei cereri, fără ca ziua depozitului să fie cuprinsă în calcul (art.4, lit.C, alin. 3). Cererile depuse de alte persoane pentru același obiect, în intervalul de prioritate, vor fi lovite de nulitate.

Convenția de la Paris consacră și o **prioritate de expoziție**. Prin dispozițiile art. 11, alin. 1 se prevede, că țările Uniunii vor acorda, în conformitate cu legislația lor internă, protecția temporară invențiilor brevetabile, modelelor de utilitate, desenelor sau modelelor industriale, precum și mărcilor de fabrică sau de comerț, pentru produsele care vor figura la expozițiile internaționale oficiale sau oficial recunoscute, organizate pe teritoriul uneia din ele.

INDEPENDENȚEI BREVETELOR

Art. 4 al Convenției de la Paris, stabilește cel de-al treilea principiu, al independenței brevetelor, conform căruia cererile de brevete pentru aceleași invenții depuse în diferite țări membre ale convenției nu depind unele de altele.

INDEPENDENȚA MĂRCILOR

Ultimul principiu, din art. 6 al aceluiași tratat, se referă la independența mărcilor și prevede, că după înregistrarea într-o țară a Uniunii de la Paris, marca nu mai depinde de marca de origine sau de mărcile înregistrate în alte țări ale Uniunii.

Principiile speciale privesc doar sistemul dreptului de proprietate intelectuală sau una din instituțiile acesteia

PRINCIPIUL LIBERTĂȚII DE CREAȚIE

Principiul libertății de creație – acest principiu își găsește reglementare atât în Constituția RM, Cod Civil al RM, cât și în Declarația Universală a Drepturilor Omului. Conform art.

33 alin (1) din Constituție, libertatea creației artistice și științifice este garantată, creația nu este supusă cenzurii. La art. 32 alin. (1) al Constituției se stipulează că „oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil”.

Legea privind drepturile de autor și drepturile conexe la art. 5 prevede, că „beneficiază de protecție toate operele, exprimate în orice formă obiectivă din domeniul literar, artistic și științific indiferent de faptul, dacă acestea au fost sau nu aduse la cunoștința publicului”. Autorul beneficiază de protecția dreptului de autor asupra operei sale prin însăși faptul de creare a ei, pentru apariția și exercitarea dreptului de autor nu este necesară înregistrarea operei, nici alt act de notificare sau alte formalități.

PRINCIPIUL EGALITĂȚII ÎN DREPTURI A OPERELOR OBȚINUTE PRIN ACTIVITATEA DE CREAȚII

(art. 16 alin. (2) din Constituție) conform căruia toți cetățenii R. Moldova sunt egali în fața legii și autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

PRINCIPIUL ÎMBINĂRII INTERESELOR AUTORULUI CU CELE ALE SOCIETĂȚII

Constituția R. Moldova „libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie, orice persoană își exercită drepturile și libertățile constituționale cu bună credință, fără să încalce drepturile și libertățile altora.”

Declarația Universală a Drepturilor Omului prevede în art. 27 alin. (1) „orice persoană are dreptul de a lua parte în mod liber la viața culturală a colectivității, de a se bucura de arte și de a participa la progresul științific și la binefacerile lui”. Dreptul de proprietate intelectuală vine să echilibreze interesele societății și interesele creatorilor, pe de o parte asigurând accesul membrilor societății la produsele intelectuale, iar pe de altă parte protejând efectiv drepturile creatorilor de proprietate intelectuală.

PRINCIPIUL REALITĂȚII ȘI GARANTĂRII DREPTURILOR

reiese din prevederile Constituției „Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate”.

PRINCIPIUL INALIENABILITĂȚII DREPTURILOR MORALE

După cum este cunoscut, dreptul de proprietate intelectuală are o natură complexă, adică autorii acestora dispun de două categorii de drepturi: **morale și patrimoniale**. Drepturile patrimoniale sunt susceptibile de a fi transmise atât în virtutea legii, cât și în baza actelor juridice încheiate cu autorul, pe când drepturile morale, fiind legate indisolubil de personalitatea creatorilor săi, nu pot fi înstrăinate, asemenea convenții fiind nule.

Acest principiu își găsește reflectare în majoritatea legilor cuprinse în sistemul dreptului de proprietate intelectuală, fiind imposibil a înstrăina, urmări, prescrie așa drepturi morale ale autorilor de opere, invenții, soiuri de plante, modele și desene industriale cum ar fi: **dreptul la nume, dreptul la paternitate, dreptul la divulgare etc.**

PRINCIPIUL STIMULĂRII MORALE ȘI MATERIALE A AUTORILOR OBIECTELOR DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ

În R.Moldova sunt instituite diferite titluri onorifice conferite diferitor personalități distincte, cum ar fi „**om emerit**”, „**artist al poporului**” etc. De asemenea, se organizează **concursuri**, cum ar fi: „cel mai bun savant al anului”, „premiul de stat în domeniul științei” etc. În această ordine de idei, *Hotărârea Guvernului* cu privire la decernarea Medaliei de Aur a Organizației Mondiale de Proprietate Intelectuală (OMPI) „**Inventator remarcabil**” și Trofeului OMPI „**Întreprindere inovatoare**” nr. 933 din 12.09.2000, prevede: „în scopul stimulării activității inovaționale în domenii cu pondere intelectuală și eficientizării utilizării proprietății industriale în diverse ramuri ale economiei naționale, Guvernul RM hotărăște ...”.

LA FEL CA ORICE DOMENIU DE DREPT, DREPTUL DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ, INDIFERENT DE RAMURĂ, ARE MAI MULTE CATEGORII DE IZVOARE, CARE REGLEMENTEAZĂ ȘI ASIGURĂ PROTECȚIA JURIDICĂ. IZVOARELE POT FI ÎMPĂRȚITE ÎN FUNCȚIE DE MAI MULTE CRITERII ÎN DIVERSE CATEGORII.

Izvoarele interne ale DPI: Acte normative generale:

1. Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29.07.94, în vigoare din 27.08.1994;
2. Legea cu privire la Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală nr. 114 din 03 iulie 2014;
3. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 325 din 02.06.2015 privind reorganizarea Întreprinderii de Stat „Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală”;
4. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1247 din 19.12.2018 privind organizarea și funcționarea Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală;
5. Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr. 259-XV din 15.07.2004
6. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 489 din 29.03.2008 cu privire la Comisia națională pentru proprietatea intelectuală;
7. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 880 din 22.11.2012 cu privire la Strategia națională în domeniul proprietății intelectuale până în anul 2020;
8. Hotărârea Guvernului nr. 491 din 11.08.2015 cu privire la aprobarea Planului de acțiuni pentru anii 2015-2017 privind implementarea Strategiei naționale în domeniul proprietății intelectuale până în anul 2020.

Legile speciale privind protecția proprietății intelectuale:

1. Legea privind protecția topografiilor circuitelor integrate nr. 655-XIV (adoptată la 29.10.1999, în vigoare din 06.01.2000);
2. Legea privind protecția desenelor și modelelor industriale nr. 161-XVI (adoptată la 12.07.2007, în vigoare din 01.12.2007);
3. Legea privind protecția mărcilor nr. 38-XVI (adoptată la 29.02.2008, în vigoare din 06.09.2008);
4. Legea privind protecția soiurilor de plante nr. 39-XVI (adoptată la 29.02.2008, în vigoare din 06.09.2008);
5. Legea privind protecția invențiilor nr. 50-XVI (adoptată la 07.03.2008, în vigoare din 04.10.2008);
6. Legea privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate nr.66-XVI (adoptată la 27.03.2008, în vigoare din 25.10.2008);
7. Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe nr. 139 (adoptată la 02.07.2010, în vigoare din 01.01.2011), LEGE Nr. 230 din 28-07-2022, privind dreptul de autor și drepturile conexe;
8. Legea cu privire la difuzarea exemplarelor de opere și fonograme nr. 1459-XV (adoptată la 14.11.2002, în vigoare din 01-05-2003);
9. Legea pentru aprobarea simbolurilor naționale asociate indicațiilor geografice protejate, denumirilor de origine protejate și specialităților tradiționale garantate nr.101 (adoptată la 12.06.2014).

Acte normative subordonate legii:

1. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 987 din 21.11.2017 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Arbitrajului specializat în domeniul proprietății intelectuale și procedura arbitrală;
2. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 774 din 13.08.97 cu privire la nomenclatorul serviciilor cu semnificație juridică în domeniul protecției obiectelor proprietății intelectuale;
3. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 291 din 28.03.2000 cu privire la instituirea Premiului Guvernului Republicii Moldova „Inventator remarcabil”;
4. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 641 din 12.07.2001 despre tarifele minime ale remunerației de autor;
5. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.852 din 16.08.2001 cu privire la modul de folosire a mărcilor - proprietate a statului;
6. Hotărârea Guvernului nr. 975 din 15.08.2016 privind gestionarea mărcilor proprietate a statului pentru producția alcoolică;
7. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 744 din 20.06.2003 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de producere, eliberare și aplicare a marcajelor de control pe exemplarele de opere și fonograme și Regulamentului cu privire la modul de înregistrare în Registrul de stat al titularilor marcajelor de control;
8. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 783 din 30.06.2003 cu privire la evaluarea obiectelor de proprietate intelectuală;
9. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 8 din 12.01.2022 privind modul și condițiile de acordare a permisiunii de folosire a denumirii oficiale sau istorice a statului în marcă/desen sau model industrial;
10. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1609 din 31.12.2003 despre aprobarea Regulamentului privind obiectele de proprietate intelectuală create în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu;

11. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 257 din 02.04.2009 cu privire la aprobarea Regulamentului Comisiei de contestații a Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală;
12. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 644 din 19.07.2010 cu privire la desemnarea autorităților competente abilitate cu atribuții și responsabilități referitoare la produsele cu denumiri de origine și indicații geografice și la specialitățile tradiționale garantate și a autorităților competente responsabile de controalele oficiale privind conformitatea acestor produse;
13. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 541 din 18.07.2011 cu privire la aprobarea Regulamentului privind activitatea mandatarilor autorizați în proprietatea intelectuală;
14. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 612 din 12.08.2011 pentru aprobarea Regulamentului privind înregistrarea contractelor de cesiune, licența, gaj și franchising referitoare la obiectele de proprietate industrială;
15. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 485 din 05.07.2011 cu privire la organizarea și desfășurarea concursului pentru crearea simbolurilor naționale asociate indicațiilor geografice protejate, denumirilor de origine protejate și specialităților tradiționale garantate;
16. Hotărârea Guvernului nr. 184 din 16.04.2015 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Comisiei de mediere în domeniul proprietății intelectuale și procedura de mediere;
17. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 805 din 28.06.2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la susținerea brevetării în străinătate a invențiilor și a soiurilor de plante create în Republica Moldova;
18. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 721 din 30.09.2020 cu privire la Platforma informațională în domeniul protecției drepturilor de proprietate intelectuală;
19. Regulamentul-model al Serviciului de proprietate intelectuală și transfer tehnologic al întreprinderii, instituției (aprobat prin Ordinul Directorului General AGEPI nr. 228 din 05.12.2014);
20. Regulament privind accesul la informația deținută de către AGEPI, (aprobat prin ordinul Directorului General al AGEPI nr.63 din 02.06.2009);
21. Metodologia de determinare a nivelului taxelor pentru servicii cu semnificație juridică în domeniul protecției obiectelor proprietății intelectuale (aprobată prin Ordinul Directorului General nr. 166 din 14.12.2010).

Alte acte normative:

- 1.Codul fiscal nr. 1163-XIII din 24.04.97, art. 12, 28, 71 lit. (j), 75 alin. (4) lit. a), 103 alin. (1) pct. 6), 111 alin. (1) lit. (e), 117-1 alin. (5);
- 2.Codul vamal al Republicii Moldova nr. 1149-XIV din 20.07.2000, art. 301-308, cap. XII;
- 3.Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18.04.2002, art. 185-1, 185-2, 185-3, 246-1, 246-2;
4. Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107-XV din 06.06.2002, Cartea întâi - Dispoziții generale (art. 8 alin. (2) lit. e), 21 alin. (2) lit. b), Cartea a doua – Drepturile reale (art. 301, 470 alin. (2) lit.f)), Cartea a treia – Obligațiile (art. 925 alin. (1) lit. d), art.1171-1178 Franchisingul, Cartea a cincea - Dreptul Internațional privat (art.1607);
- 5.Codul de procedura penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14.03.2003 (Partea specială), art. 275 pct. 6), art. 276;
- 6.Codul de procedura civilă al Republicii Moldova nr. 225-XV din 30.05.2003, art. 33 alin. (3-1) , 85 alin. (1) lit. a) poz. doi, lit. j), 127-1, 127-2, 127-3, 460 alin. (1) lit. j), alin. (2), 33-1;
- 7.Codul Serviciilor Media Audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174 din 08.11.2018;
- 8.Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218 din 24.10.2008, art. 96-103, 283, 400.

Izvoarele internaționale ale dreptului proprietății intelectuale:

Republica Moldova este parte la următoarele convenții internaționale în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe:

- 1) Convenția de la Berna cu privire la protecția operelor literare și artistice, din 09.09.1886 (Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr.511- XIII din 22.06.1995);
- 2) Convenția internațională pentru protecția drepturilor interpreților, ale producătorilor de fonograme și ale organizațiilor de difuziune, semnată la Roma la 26.10.1961 (Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 510- XIII din 22.06.1995);
- 3) Convenția mondială cu privire la drepturile de autor, semnată la Geneva la 06.09.1952 (Hotărârea Parlamentului nr.1318-XII din 02 martie 1993);
- 4) Convenția de constituire a Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale, semnată la Stockholm la 14.07.1967 (Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1328-XII din 11.03.1993);
- 5) Convenția privind protecția producătorilor de fonograme împotriva reproducerii neautorizate a fonogramelor lor, semnată la Geneva la 29.10.1971 (Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 796-XIV-din 10.02.2000);
- 6) Acordul privind aspectele comerciale ale drepturilor de proprietate intelectuală (TRIPs) (Legea Republicii Moldova nr. 218-XV din 01 iunie 2001);
- 7) Acordul privind aspectele drepturilor de proprietate intelectuală legate de comerț, semnat la Marrakech la 15 aprilie 1994 (Republica Moldova a aderat prin Legea pentru aderarea Republicii Moldova la Organizația Mondială a Comerțului nr. 218-XV din 01.06.2001);

-
-
- 8) Tratatul Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale privind dreptul de autor, semnat la Geneva la 20.12.1992 (Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1452-XIII din 28.01.1998);
- 9) Tratatul Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale privind interpretările, execuțiile și fonogramele, semnat la Geneva la 20.12.1996 (Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1452-XIII din 28.01.1998);
- 10) Acordul cu privire la colaborarea în domeniul ocrotirii dreptului de autor și a drepturilor conexe, semnat la Moscova la 24.09.1993 (Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 206-XIV din 25.11.1998);
- 11) Hotărârea Consiliului șefilor de guverne al Comunității Statelor Independente cu privire la Regulile controlului vamal asupra trecerii peste frontiera vamală a mărfurilor ce conțin obiecte ale proprietății intelectuale, semnată la Moscova la 28.09.2001 (Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Guvernului nr. 1094 din 19.08.2002);
- 12) Acordul privind colaborarea în domeniul protecției juridice și apărării proprietății intelectuale și crearea Consiliului Interstatal pentru problemele protecției juridice și apărării proprietății intelectuale, semnat la Sankt Petersburg la 19.11.2010 (Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Guvernului nr. 442 din 16.06.2011);
- 13) Tratatul de la Beijing privind interpretările și execuțiile audiovizuale din 24.06.2012 (Legea nr. 118 din 28.05.2015);
- 14) Aranjamentul de la Lisabona privind protecția indicațiilor locului de origine a produselor și înregistrarea lor internațională din 31.10.1958 (Legea Republicii Moldova nr. 1328-XIV din 27 octombrie 2000);
- 15) Tratatul de la Marrakesh pentru facilitarea accesului la operele publicate al persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu alte dificultăți de citire a materialelor imprimare (Legea nr. 240 din 23.11.2017).

Directive europene în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe:

- 1) Directiva Parlamentului European și a Consiliului nr. 2009/24/CE din 23 aprilie 2009 privind protecția juridică a programelor pentru calculator (versiune codificată);
- 2) Directiva Parlamentului European și a Consiliului nr. 2006/115/CE din 12 decembrie 2006 privind dreptul de închiriere și de împrumut și anumite drepturi conexe dreptului de autor în domeniul proprietății intelectuale (versiune codificată);
- 3) Directiva Consiliului nr. 93/83/CEE din 27 septembrie 1993 privind coor donarea anumitor dispoziții referitoare la dreptul de autor și drepturile conexe aplicabile difuzării de programe prin satelit și retransmisiei prin cablu;
- 4) Directiva Parlamentului European și a Consiliului nr. 2006/116/CE din 12 decembrie 2006 privind durata de protecție a dreptului de autor și a anumitor drepturi conexe (versiune codificată);
- 5) Directiva Parlamentului European și a Consiliului nr. 96/9/CE din 11 martie 1996 privind protecția juridică a bazelor de date;
- 6) Directiva Parlamentului European și a Consiliului nr. 2001/29/CE din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională;
- 7) Directiva Parlamentului European și a Consiliului nr. 2001/84/CE din 27 septembrie 2001 privind dreptul de suită în beneficiul autorului unei opere de artă originală;
- 8) Directiva Parlamentului European și a Consiliului nr. 2004/48/CE din 29 aprilie 2004 privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală.

În prezent, Republica Moldova participă la următoarele convenții internaționale:

- Convenția Universală privind Dreptul de Autor din 1952, revizuită în 1971;
- Convenția de la Berna privind protecția proprietății literare și artistice din 1886, cu modificările și completările din 1896, 1908, 1914, 1928, 1948, 1967, 1971;
- Convenția privind protecția intereselor producătorilor de fonograme împotriva reproducerii ilegale a fonogramelor lor din 1971;
- Convenția de la Roma privind protecția drepturilor artiștilor interpreți sau executanți, a producătorilor de fonograme și a organizațiilor de radiodifuziune din 1961;
- Convenția privind distribuirea semnalelor purtătoare de programe transmise prin sateliți din 1974;
- Convenția de la Paris privind protecția proprietății industriale din 1883, cu modificările și completările din 1900, 1911, 1925, 1934, 1958, 1967;
- Tratatul de cooperare în domeniul brevetelor din 1970;
- Acordul de la Madrid privind înregistrarea internațională a mărcilor din 1891;
- Acordul de la Nisa privind clasificarea internațională a produselor și serviciilor pentru înregistrarea mărcilor din 1957;
- Acordul de la Locarno privind clasificarea internațională a desenelor și modelelor industriale din 1968 și altele.

Cele mai frecvente modalități de protecție sunt:

- recunoașterea dreptului,
- restabilirea situației existente înainte de încălcarea dreptului,
- încetarea acțiunilor care încalcă dreptul sau creează o amenințare de încălcare a acestuia,
- despăgubirea prejudiciilor și plata compensației, inclusiv a compensației pentru prejudiciul moral.

Pe lângă măsurile de natură civilă, împotriva încălcătorului pot fi aplicate și norme de drept penal, care stabilesc răspunderea penală pentru cele mai grave tipuri de încălcări ale drepturilor titularilor de drepturi exclusive asupra rezultatelor activității creative și a mijloacelor de individualizare (de exemplu, constrângerea la coautorat sau plagiatul)

Protecția drepturilor de autor și a drepturilor conexe

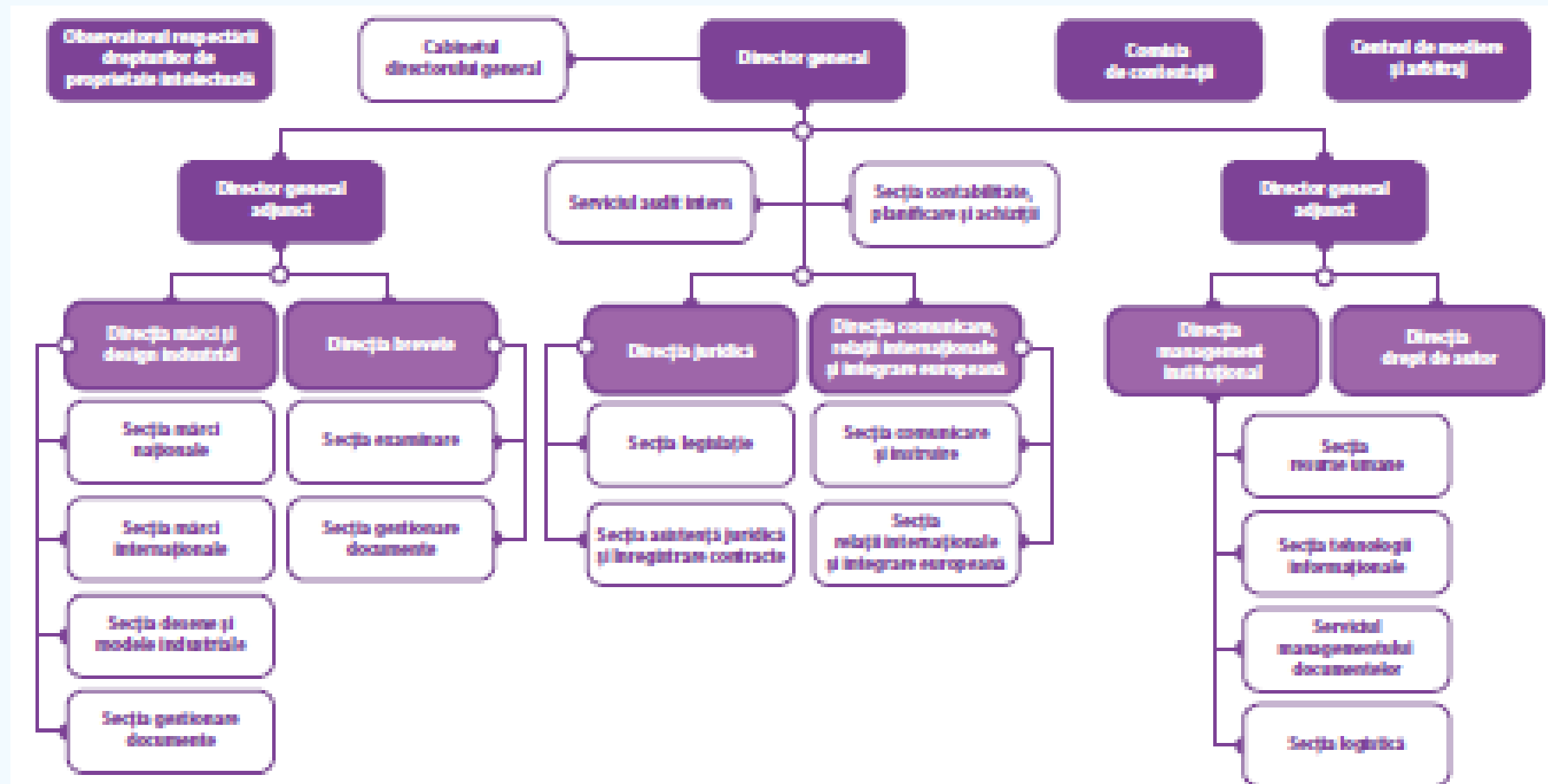
- Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24.10.2008, art. 96, 400;
- Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18.04.2002, art. 185¹, 185³;
- Codul vamal al Republicii Moldova nr. 1149-XIV din 20.07.2000, art. 1, cap. XII.

Dacă un tratat internațional la care Republica Moldova este parte prevede norme diferite de cele stabilite în legislația națională, **se aplică normele tratatului internațional.**

Proprietatea intelectuală este obiectul mai multor acorduri internaționale, cel mai important dintre acestea fiind Convenția de instituire a Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale (OMPI) din 14 iulie 1967. OMPI include 90% din toate țările lumii, iar sediul său se află la Geneva, Elveția.

Obiectivele OMPI sunt: promovarea protecției proprietății intelectuale la nivel global prin cooperarea între state; dezvoltarea unui proces mondial de protejare a proprietății intelectuale, armonizarea și modernizarea legislațiilor naționale privind patentele; oferirea de asistență țărilor în curs de dezvoltare în perfecționarea legislației lor în domeniul brevetelor; îndeplinirea funcției administrative pentru activitatea a peste 20 de uniuni internaționale; organizarea elaborării unor noi tratate internaționale privind proprietatea intelectuală; organizarea și monitorizarea contribuțiilor financiare ale statelor; depozitarea documentelor.

Organele de conducere ale OMPI sunt: **Adunarea Generală, Conferința și Comitetul de coordonare.**

AGEPI

Правительство республики
Молдова
ГОСУДАРСТВЕННОЕ
АГЕНТСТВО ПО
ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ
СОБСТВЕННОСТИ
Copyright © Все права защищены

Почтовый адрес:

Str. Andrei Doga nr. 24, bloc 1,
Chisinau, MD2024, Republica
Moldova
Call-centru: (+373-22) 400500
Linia specializată anticorupție:
(+373-22) 400500
Email: office@agepi.gov.md

Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală

Oficiul național de proprietate intelectuală este **Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală** își exercită funcțiile și atribuțiile stabilite de legea cu privire la Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală cât și de alte acte normative, care asigură implementarea strategiilor de dezvoltare a domeniului proprietății intelectuale și monitorizează respectarea legislației în acest domeniu.

AGEPI activează în calitate de **oficiu receptor al cererilor de acordare a protecției pentru obiectele de proprietate intelectuală** în străinătate, conform tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

AGEPI este independentă în adoptarea hotărârilor privind protecția juridică a obiectelor de proprietate intelectuală.

AGEPI asigură protecția proprietății intelectuale și desfășoară activități ce includ, drept componente de bază, **examinarea cererilor din domeniul proprietății intelectuale și acordarea titlurilor de protecție conform legislației naționale în domeniu, activități de soluționare extrajudiciară a litigiilor, de mediere și arbitraj specializat în domeniul proprietății intelectuale, de informare și documentare, de promovare și diseminare a informației, editorial-poligrafice, de instruire și pregătire a specialiștilor în domeniul proprietății intelectuale.**

AGEPI își desfășoară activitatea în conformitate cu Constituția Republicii Moldova, legile speciale din domeniu și alte acte legislative, decretele Președintelui Republicii Moldova, hotărârile și ordonanțele Guvernului, tratatele internaționale în domeniul proprietății intelectuale la care Republica Moldova este parte.

Statutul juridic

AGEPI este o autoritate administrativă central în **subordinea Guvernului**, responsabilă de promovarea și realizarea activităților în domeniul protecției juridice a proprietății intelectuale privind drepturile de proprietate industrială, dreptul de autor și drepturile conexe.

Regulamentul privind organizarea și funcționarea AGEPI, precum și structura și efectivul-limită ale acesteia se aprobă de Guvern.

AGEPI are statut de **persoană juridică cu sediul în municipiul Chișinău**, cu o denumire oficială și o denumire prescurtată în limba de stat și o **ștampilă** cu **Stema de Stat** a Republicii Moldova.

Bugetul AGEPI se elaborează, se aprobă și se administrează în conformitate cu principiile, regulile și procedurile stabilite de Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.

AGEPI reprezintă Republica Moldova în Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale, în alte organizații internaționale, regionale și interstatale pentru protecția proprietății intelectuale, întreține și dezvoltă relații de colaborare cu acestea, precum și cu instituțiile de profil ale altor state.

AGEPI exercită următoarele funcții:

- a) planifică din punct de vedere strategic și implementează obiectivele de dezvoltare a sistemului național de proprietate intelectuală;
- b) organizează și gestionează funcționarea sistemului național de proprietate intelectuală în conformitate cu legislația Republicii Moldova și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte;
- c) asigură promovarea propunerilor referitoare la cadrul normativ privind protecția proprietății intelectuale și perfecționarea legislației naționale în domeniu, avizează proiecte de acte normative elaborate de alte autorități publice;
- d) prestează servicii aferente domeniului proprietății intelectuale, în conformitate cu legislația.

ГОСУДАРСТВЕННОЕ АГЕНТСТВО ПО
ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ СОБСТВЕННОСТИ

А А А

Об АGERI Законодательство Судебные споры Публикации Услуги Прозрачность Контакты

Товарные знаки

ПРМ

Изобретения

ГУ, НМП, ГТП

Сорта растений

Авторские права

Базы данных

Онлайн подача

Обучение/eLearning

Патентные поверенные

Коллективное
управление правами

Оценщики ИС

Новости

НАЦИОНАЛЬНАЯ
КОМИССИЯ ИС

AGEPI are următoarele atribuții:

- a) recepționează și examinează cererile pentru acordarea protecției, acordă și eliberează, în numele statului, titluri de protecție pentru obiectele de proprietate intelectuală, conform legislației în domeniul proprietății intelectuale;
- b) gestionează și depozitează registrele naționale ale cererilor depuse și registrele naționale ale titlurilor de protecție acordate pentru invenții, soiuri de plante, topografii de circuite integrate, mărci, desene și modele industriale, registrele naționale ale indicațiilor geografice protejate, denumirilor de origine protejate și specialităților tradiționale garantate, registrul de stat al obiectelor protejate de dreptul de autor și drepturile conexe, registrele naționale ale contractelor de licență, de cesiune, de gaj și de franchising referitoare la obiectele de proprietate industrială, registrul de stat al titularilor marcajelor de control, registrele naționale ale mandatarilor autorizați și evaluatorilor în domeniul proprietății intelectuale;
- c) administrează, stocheză și dezvoltă bazele de date în domeniul proprietății intelectuale în conformitate cu legislația;
- d) elaborează, coordonează și execută programe și acorduri de colaborare cu alte țări și/sau organizații internaționale în domeniul său de activitate;
- e) elaborează și implementează programe de formare continuă și de perfecționare a specialiștilor în domeniul proprietății intelectuale;
- f) organizează cursuri de pregătire și de perfecționare a consilierilor, a mandatarilor autorizați și a evaluatorilor în domeniul proprietății intelectuale și eliberează certificate de calificare profesională;
- g) desfășoară activități editoriale în limita funcțiilor atribuite, editează și publică Buletinul Oficial de Proprietate Intelectuală și alte publicații destinate promovării domeniului proprietății intelectuale;
- h) elaborează și aprobă regulamente și instrucțiuni, formulare-tip și alte acte de procedură necesare executării prevederilor legislației în domeniul proprietății intelectuale;
- i) monitorizează activitatea Comisiei de contestații, Comisiei de mediere și a Arbitrajului specializat în domeniul proprietății intelectuale;
- j) organizează și participă la expoziții, simpozioane, conferințe, concursuri, seminare și la alte activități naționale sau internaționale în domeniul proprietății intelectuale;
- k) acordă, la solicitare, servicii și consultanță în domeniul proprietății intelectuale;
- l) înregistrează contractele de cesiune, de licență, de gaj și de franchising ale drepturilor privind obiectele de proprietate industrială;
- m) publică datele privind cererile din domeniul proprietății intelectuale și titlurile de protecție;
- n) asigură evidența, stocarea și completarea colecției de documente și publicații de specialitate din domeniul proprietății intelectuale;
- o) efectuează, la cerere și contra plată, cercetări documentare în domeniul proprietății industriale;
- p) recepționează și examinează cererile și actele necesare pentru înregistrarea solicitanților în Registrul de stat al titularilor marcajelor de control;
- q) eliberează marcaje de control pentru titularii drepturilor asupra exemplarelor unor opere sau fonograme înregistrați la AGEPI;
- r) efectuează, la cererea organelor competente, examinarea exemplarelor unor opere sau fonograme și întocmește rapoarte de constatare tehnico-științifică și de expertiză;
- s) avizează, monitorizează și supraveghează activitatea organizațiilor de gestiune colectivă a dreptului de autor și/sau a drepturilor conexe.

Drepturile AGEPI

Pentru realizarea funcțiilor și atribuțiilor sale, AGEPI are următoarele drepturi:

- a) să încheie contracte conform funcțiilor și atribuțiilor sale, inclusiv contracte de prestări servicii, precum și alte acte juridice conform legislației în vigoare;
- b) să stabilească sistemul de retribuire și stimulare a muncii conform legislației în vigoare;
- c) să asigure pregătirea, reciclarea și perfecționarea cadrelor naționale în domeniul proprietății intelectuale;
- d) să desfășoare activități editoriale în limita funcțiilor atribuite, să încheie și să execute contracte de editare conform legislației privind activitatea editorială;
- e) să sprijine brevetarea în străinătate a invențiilor create în Republica Moldova conform procedurii aprobate de Guvern;

AGEPI are următoarele obligații:

- a) să activeze în strictă conformitate cu Constituția Republicii Moldova, cu alte acte normative;
- b) să asigure protecția și stocarea informațiilor confidențiale și a altor informații ce au devenit cunoscute în exercițiul atribuțiilor angajaților săi. Aceste informații pot fi prezentate unor autorități în condițiile legii;
- c) să acorde sprijinul necesar, în limita competențelor atribuite prin lege, organelor împuternicite cu identificarea și combaterea contravențiilor și a infracțiunilor comise în materia drepturilor de proprietate intelectuală;
- d) să creeze angajaților săi condiții corespunzătoare de muncă, să asigure securitatea muncii și securitatea antiincendiară, să respecte normele sanitare și de protecție a mediului ambiant;

Făcând referire la asigurarea protecției proprietății intelectuale, menționăm alte organe și organizații statale, de competența cărora ține depistarea și investigarea cazurilor de încălcare a drepturilor de proprietate intelectuală, inclusiv reținerea și tragerea la răspundere a persoanelor vinovate de comiterea acestor infracțiuni. Astfel, pot fi menționate **Serviciul Vamal (SV), Ministerul Afacerilor Interne (MAI), Procuratura, Centrul Național Anticorupție (CNA) și Consiliul Concurenței (CC).**

Serviciul Vamal ca autoritate competentă în aplicarea măsurilor de protecție la frontieră a drepturilor de PI este axat pe acțiunile de **contracarare a traficului internațional de produse contrafăcute și opere pirat.**

Activitatea organelor vamale în domeniul protecției drepturilor asupra obiectelor de proprietate intelectuală constă în aplicarea măsurilor la frontieră conform procedurii stabilite de Codul Vamal, Capitolul XII. Acest domeniu de activitate vamală se realizează în colaborare cu instituțiile, organizațiile implicate în asigurarea protecției proprietății intelectuale și cu titularii drepturilor și are drept obiectiv principal contracararea traficului internațional cu produse contrafăcute și opere pirat.

Activitatea Serviciului Vamal în acest domeniu este orientată spre asigurarea **aplicării eficiente a măsurilor de protecție la frontieră în scopul protejării pieței interne de importul mărfurilor contrafăcute și operelor pirat, comercializarea cărora cauzează prejudicii titularilor de drepturi, generează acte de concurență neloială, prezintă un pericol pentru securitatea economică a țării și sănătatea consumatorului.**

Mecanismul actual de aplicare a măsurilor de protecție la frontieră în privința obiectelor de proprietate intelectuală se constituie din următoarele componente:

- **inițierea procedurii** - prin depunerea de către titularul de drept la Serviciul Vamal a cererii de intervenție și examinarea cererii de către organul vamal;
- **acceptarea cererii** de intervenție și stabilirea perioadei de intervenție. În baza cererilor de intervenție acceptate, Serviciul Vamal gestionează „Registrul obiectelor de proprietate intelectuală”;
- **aplicare de măsuri de protecție** prin reținerea mărfurilor susceptibile de a aduce atingere dreptului de proprietate intelectuală și/sau suspendarea operațiunii de vămuire cu notificarea titularului de drept și a declarantului/destinatarului mărfurilor în vederea inițierii procedurii în instanțele de judecată. Aceste măsuri pot fi aplicate și la inițiativa organului vamal, dacă sunt temeiuri suficiente de a considera că aceste mărfuri aduc atingere unui drept de proprietate intelectuală. În cazul în care titularul de drepturi nu acționează în judecată în termenul stabilit, organul vamal dispune eliberarea mărfurilor și/sau acordarea liberului de vamă, cu condiția îndeplinirii celorlalte prevederi legale;
- **aplicarea de măsuri** asupra mărfurilor în privința cărora s-a dovedit că aduc atingere unui drept de proprietate intelectuală (distrugere, scoaterea în afara circuitelor comerciale, predare cu titlu gratuit unor instituții publice, alte măsuri, în condițiile legii).

Ministerul Afacerilor Interne investighează și/sau cercetează faptele săvârșite de persoanele ce încalcă legislația în domeniul economic, cu respectarea prevederilor procesual-penale, efectuând acte premergătoare de urmărire penală la regimul juridic ce reglementează domeniul proprietății intelectuale.

De asemenea, MAI organizează și exercită nemijlocit prevenirea, descoperirea și curmarea infracțiunilor de ordin economic cu caracter internațional, transnațional sau cu rezonanță socială deosebită, în special a cazurilor de contrabandă și trafic ilicit de mărfuri, infracțiunilor din domeniul sistemelor informaționale și al proprietății intelectuale.

Procuratura examinează sesizările persoanelor fizice și juridice, organelor de constatare și de urmărire penală, care conțin date despre comiterea infracțiunilor informatice și din domeniul telecomunicațiilor, altor categorii de infracțiuni.

Totodată, Procuratura coordonează, conduce și exercită urmărirea penală, se autosesizează, în cazurile comiterii infracțiunilor și/sau încălcărilor legislației în vigoare ce vizează încălcarea dreptului de autor și a drepturilor conexe, precum și declarațiile intenționat false în documentele de înregistrare ce țin de protecția proprietății intelectuale.

Centrul Național Anticorupție efectuează expertiza anticorupție a proiectelor de acte legislative și a proiectelor de acte normative ale Guvernului în vederea corespunderii lor cu politica statului de prevenire și combatere a corupției.

Consiliul Concurenței efectuează expertiza proiectelor de acte legislative prin prisma impactului pe care îl pot genera acestea asupra mediului concurențial și elimină prevederile care pot genera bariere la intrarea/ieșirea pe anumite piețe, crearea de condiții mai avantajoase pentru anumiți agenți economici, discriminarea altora etc.

Индивидуальная
информация

Cele mai importante inovații ale MAȘINII DE CUSUT a fost una dintre cele mai importante secolul al XIX-lea. Deși dintr-o serie de descoperiri individuale, mașinele de cusut au apărut pe piață în Statele Unite ale Americii, în Britanie și Europa în mijlocul anilor 1850. Inovația a fost descrisă de către contemporani ca una dintre „minunile epocii”, transformând munca dintre toți cei care lucrau la îmbrăcăminte industrie-croitorese, croitori, cămașă- și producători de gulere, producători de șepci, producători de mănuși, șosete și multe altele. Proprietatea intelectuală a fost esențială pentru dezvoltarea mașinii de cusut. În 1864, a raportat Sydney Morning Herald că „istoria mașinii de cusut este pur și simplu o înregistrare a procedurilor judiciare în orice formă posibilă”-prin care hârtie însemna în mare parte litigii privind brevetele, în întrebări speciale de noutate și de corectitudine dezvoltare.

Индивидуальная
информация

МАКСИМИЗАЦИЯ ТЕХНОЛОГИЙ

ПРЕИМУЩЕСТВА ЦИФРОВОГО ЗДРАВООХРАНЕНИЯ

Расширение возможностей
пациентов

Более быстрое
обслуживание